

A „KELET” előfizetési díja:
 Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
 Egész évre 16 frt.
 Félévre 8 „
 Negyedévre 4 „
 Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.
 Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Főtér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

A nyelvkérdés.

Eötvös József a XIX. század uralkodó eszméi című művében igen szépen fejtegeti, hogy a nemzetiségi eszme, ezen újabbkori államalkotó tényező végződjéja mindig csak az uralkodás és sokkal tömöbb és kapzsíbb ter-veket foglal magában, mint ezt sokan ide-alisticus szempontból felfogják. Habár a nemzetiségi kérdésben épen Eötvös volt, a ki talán szelid költői lelkületéből kifolyólag igen is engedékeny álláspontot foglalt el, kö-tésgtelen, hogy a fentebbi állításban tökéle-tes igaza van. Bizonyítják ezt az újabb po-litikai életünkben megért nemzetiségi kika-pások, vagy mondjuk inkább, csintalanságok, mert reméljük, e sok gyermekeskedés soha sem fog mélyebb nyomokat hagyni a ma-gyar történelemben. Nines a magyar korona határain belül sem nemzetiség, mely határokat tudna szabni a nemzetiségi érdek czime alatt felszínre hozott követeléseknek s ez uralkodási vágy valóban nálunk is odáig kíván terjeszkedni, a hol mások elnyomása következik.

Ott vannak például a szászok, a kik privilegizált helyzetükben csak odáig men-tek volt a királyföldi románok elnyomásá-ban, hogy a román püspökönek a régi erdélyi országgyűléseken adott leirásai szerint, csak Oroszországban lehetett ilyenmő hatal-csak a nemzetiségi érdek legtulhajtottabb alakja, de a mely privilegiumhoz a szászok, habár tarthatatlanságáról és igazságtalanságáról ma-guk is meg voltak győződve, a legutolsó pillanatig göröcsösen ragaszkodtak s most a magyar országgyűlést kürtölték ki „a világ előtt a legnagyobb zsarnoknak, hogy elvette tőlük a jogot a mások felett való önkényes-kedésre. Halovány jellemzésétől azonban an-nak, hogy még maig is miként értelmezik a szászok saját existenciájuknak fentartását, legyen elég megemlitenünk annyit, hogy a brassói iparkamara, melynek területéhez Ud-varhely-, Háromszék-, Csikmegye is tarto-znak, mai napig kizárólag németül szerkeszti a jegyzőkönyveit s németül folytatja levelezé-seit, míg a kolozsvári iparkamara, tisztán csak a maroknyi beszerzői szászságért né-met nyelven is kiadja jegyzőkönyveit. Nem hogy az ők nyelvét nyomná el a magyar, hanem még maig is van rá eset, hogy a legtümöbbs magyar megyék felett ők tartják fen a német nyelvet.

Az elveszett paradicsom, a miért a szá-szok kétszínűleg öbégattak s nem az, hogy

A „KELET” TÁRCZÁJA.

A keresetanya.

Elbeszélés.

Írta:

VAUTIER GYÖRGY.

(Folytatás.)

VI.

Pivier asszony félig lehunytt szemekkel ült, szekerének nap és eső barnított grékény ernyője alatt, s gyönyörrel hallgatta tallíráinak ezüst cse-n-gését, melyek a nagyon görögysűn ut miatt kemé-nyen rázódtak a térdire fektetett nagy bőrtáská-ban. Az erdő halk susogása, a madarak éneke, a kenetlen kerekék éles nyikorgása, a lovak nyori-tése, képzetében rejtélyes módon mind arra lát-szottak egyesülni, hogy nemét a kísértetnek ké-peznék azok vidám csengéséhez, s vele együtt, egy zengzetes egészgel alkotssanak. Egyszerre fel-riadt elmerültségéből, s kihuzva óráját, megszólí-totta a kocsiát: — János, nem fogunk már vala-hára megérkezni?

— Egy rövid negyed óra alatt ott vagyunk asszonyom. Cocotte el van fáradva, reggel óta üget, s most mindjárt itt az este is.

— Siettesd egy kicsit; késő az idő; félek nehogy valamí gyanus emberrel találkozunk.

Önkéntelen mozdulattal magához szorította pénzes táskáját, mintegy megvéendő, lehető meg-lámadás ellen, s előre hajolva, nyugtalankodva szemlélte a nagy fák mögé lehaladni készülő nap

saját nemzetiségüket valaki megtámadta volna.

Épen ilyen malitia, ha nem sokkal na-gyobb, a mit most a szászok a magyarnyelv kötelező oktatása ellen elkövetnek s valóban páratlan azon hamislelkű kétszínűség, a mely-lyel a valóságot elpalástolva támadásaikat intézik. Brutális módon neki rontanak a tör-vényjavaslatnak s ők azok, a kik jóval előbb önkényt végre is hajtották a törvényjavasla-tot. Positív tény, hogy maguk a szá-szok rendelték el önkényt összes iskoláikban a magyar nyelv taní-tását és tényleg kevés iskolájuk van, a hola ez idő szerint ne tani-tanák!

Igen, de a románoknál ellenkezőleg áll a dolog; itt megtörténhetik az is, hogy a Kolozsvár városának kiegészítő részét képező Feleken, a hol az iskola felépítésére 3 ezer forintot fordított a magyar Kolozsvár, egy magyar szót nem ejtenek, miért ne követ-nék a jó szászok tovább a Tageblatt poli-tikáját, mely egy szász-román szövetséget akar-na összehozni, mikor ezáltal a román testvé-rek inye szerint cselekedhetnek s a magyar-ság orra alá is borsat törhetnek.

Ime ilyen színezetűek azok a kedves pajzánkodások, a mikkel nekünk a mi nem-zetiségeink kedveskednek.

Az intra dominium jogelméletét tekint-ve valamivel igazoltabb a románok javjesze-glése, mert ők oskoláikban nem hogy terjesz-tenék, hanem határozottan irtják a magyar nyelvet. Ez is szép privilegium egy olyan államban, hol egységes hivatalos nyelv léte-zik. A mi román atyánkfiaiinak nem elég, hogy társadalmi uton, meglehet szándékosság nél-kül, de például tényleg a Mezőségben, Hu-nyadmegyében, meg Kalotaszegen egész so-rát a magyar községeknek románokká tet-ték, s hogy ezen átalakulási processus mai nap is folyamatban van, a helyett, hogy Magyarország lakóit: saját gyermekeiket meg-tanítánák rá, hogy értsen valamit hazája nyelvéből, elszigeteltségükkel rákényszerítik az ország többi lakóisait, hogy a kikerülhe-tetlen érintkezés céljából mi tanuljuk meg a román nyelvet, a mit aztán ez a türelmes magyar mindig meg is tett. Ez sem mások felett való uralkodás-e?

És így vagyunk mi minden nemzetisé-gi kérdéssel, de remélhetőleg e felfordult ál-lapotok nem tartanak az idők végtelensége-ig. Az állam kiviszi maga jogát, a miszük-séges saját fenállásának biztosításához, a nélkül, hogy a belakó nemzetiségek fenál-lását megkárosítaná s ha nemzetiségeink visz-

piros tányérát, a már sötét árnyba boruló széli kerítéseket, s távolabbi, az ut kanyarulatánál elő-tűnő, aranyos és piros ködbe burkolt toronyait, a kis városkának. E látvány egyszerre más irányt adott gondolatainak: pedig a pénzdarabok folytat-ták vidám táncukat, de ő nem hallgott többé réájok; azt kérdezte magában, havalon sikerült-e, s ha fia talált-e módot, előnyeire felhasználni az általa előkészített alkalmat.

Sajátságos fiu is volt az valóban: egycsepp figyelmet sem fordított Klaudia szépségére, s az anyai szigor által reá erőszakolt napontai társal-gás közben erőltetettségg, sőt unalom jelei látszo-tak meg rajta.

Nagyon is nyilván való dolog, hogy e kö-zöny volt legnagyobb részben okozója a kis leány ellentállásának. Pivier asszony hűségese meg-gartotta még emlékeiben mindazon szavakat, me-lyeket físhoz intézett volt az előtti estén, az ál-tala előidézett értekezlet alkalmával: — Én szá-modra, ugy szóltok, oly házasságot terveztem, mely által gazdaggá lehetsz, ennek előérésére sem-mit el nem hanyagoltam; hanem azért még is csak szükségem van a te segítségdre is. Te ed-digelő a legbünyebb módon viselked magad uo-ka nővéreddel szemben. Akarsz, vagy nem akarsz lemondani a kínálózó nagy vagyonról? . . . Nem? Nó hát akkor tégy valamit, hogy elnyer-hesd; szeretted meg magad.

Erre a fiu azt felelte: — Klaudia nem sze-ret engem.

Ő pedig megharagudott s bosszusan kérdé: — Beszélteél-e neki valaha csak egy szót is ze-relemről? De még csak néztél is jófermán reá? Azt hitted talán, hogy én fogok helyetted udva-rolni leendő nődek?

Azután még hosszabban beszélt neki ily ne-mű oktatásokat adva s a fiu ugy látszott figye-lemmel hallgatja szavait: az is igaz, hogy elő-

szavonultak azon határok közé, hol mások jogait nem usurpálják, majd eltűnnek a mult által a mi káruknak felállított külön nem-zetiségi államok emlékei s helyreáll a bé-kés egyetértés.

J.

— A brassó predeál-budapesti vasutvo-nal magyar területén fekvő része Brassótól Predeálig most már teljesen elkészült és miu-tán a pálya Predeáltól Sinaig román ter-ületen is már annyira kész, hogy három hét mul-va át lesz adható a forgalomnak, a brassó-si-nai vonalszakasz május 30-kán meg fog nyitattatni. Azon intézkedések megállapítására, melyek e vonalszakasz megnyitása alkalmából a Predeálon teljesítendő határszéli államszol-gálat érdekében szükségesek, az érdekelte m. kir. miniszteriumok által a helyszínére vegyes bi-zottság küldetik ki, mely május 4-én a prede-ál állomáson jön össze. E bizottság legkiválóbb feladata lesz megállapodni arra nézve, hogy mi módon lesz a vámkezelés a megnyitandó vas-utra nézve a sok tekintetben készületlen viszo-nyok közt legelőszerűbben teljesítendő, mely fel-a-dat megoldásával a pénzügyminiszter Lőrő Sal-mon Jenő pénzügyminiszteri osztálytanácsost és Turóczz Adolf budapesti fővámárnokot és fő-vámigazgatói helyettesét bízta meg, kik egyuttal a brassói és tömösi fővámhivatalok viszonyai iránt teendő intézkedések megállapítására is kiter-jesztendik figyelemeket. A nevezett miniszteri ki-küldöttök május 2-án indulnak a román határ-szélre s első értekezletüket a közlekedési minisz-terium kiküldöttjeivel Ludvigb vasuti és hajó-zási felügyelővel és Blaskovits Fridolin vasut-igazgató helyettesével május 5-én fogják meg-tartani. Hivatalos missiojuk kör ülbelől 10 napot fog igénybe venni.

Az erdélyi birtokviszonyok rendezése

ügyében tartott enquete ma tartott második ülé-sét Kemény Gábor b. kereskedelmi miniszter meg-nyitván, a következő II. kérdést tűzi ki tárgya-lásul:

„Mennyiben okai ennek (a birtokrendezési ügyek lassu menetének) a még függőben levő egyes telkek és telek-részek természete, meg- és visszaválthatósága iránti perek?”

E kérdés meg-látásában részt vettek Ti-sza László, b. Bánffy Dező, Tibád Antal és Bokross Elek, értekezletli tagok, és külön-b-ség nélkül azon meggyőződésüknek adtak kife-jezést, hogy a birtokrendezési ügyek lassu men-e-tének a függőben levő urbéri perek egyáltalában nem okai, mivel némely vidéken ezen perek szá-

szór hozott szőnyegre előtte ilyenmő tárgyat, s ámbár ő nem az a nő, ki valamely vonzó meleg-séget tudjon önteni szavaiba, de azért fia figyel-ni látszott s felfogni szándékát. Mialatt beszélt fiának, több ízben látta, mint ragyognak fel időn-ként szemei, mint vonul át futó pír arczán; be-látta, hogy jobb őt saját ébredező ösztöneinek át-engedni és akkor határozta el, hogy egy egész napra magokban hagyja a fiatalokat.

Reggel, mikor indulni akart, így szólott Viktorhoz: — Akarom, hogy ma este, mikor ha-za jövők, minden rendben legyen s a leánynak addig nyilatkozz.

Kis korától fogva engedelmességhez szoktat-ta volt őt; biztos volt benne, hogy parancsát vég-rehajtja, különben nem is volt azokban semmi nehéz és kellemetlen foglalva s nem volt kétsége benne, hogy az első lépést megtéve, csak nagyobb kedvet kap a dologhoz.

Egy a többinél erősebb zökkenés kiragad-ta Pivier asszonyt gondolataiból, melyekkel feje egészen tele volt s csaknem kiejtette kezéből a becses bőr táskát. A szekér most őrt bé a főut-cza közeletére, néhány percz múlva megállt a gyár előtt. Pivier asszony nagy meglepetésére nem látott senkit kijőni elfogadására.

Rosszat sejtve, sietve lépett bé az ebédli szobába; Adeodat az asztalnál ült s irta iskolai feladatát; Viktor ledülve a dívánra, regényt ol-vasott.

Anyjok kérdezte mit jelentess ez, hogy így ketten ülnek itt. Viktor egész hideg vörrel vá-laszolt:

— Tehát te nem tudod? Haget ur elme-neteled után csakhamar ide jött s magával vit-te Klaudiat, kit azóta nem láttunk többet.

Ha a föld hirtelen megnyílt volna Pivier asszony lábai alatt, sem érezhetett volna fájdal-masabb felindulást, mint e hír hallatára.

ma oly elenyészőleg csekély, hogy mint ilyenmő akadály számításba nem vehető, sőt épen ellenke-zőleg ott, hol e nemű urbéri perek nagyobb szám-ban voltak, és urbéri kérdések rendezése a tago-sítással szoros kapcsolatban állt, ott a birtokren-dezés és tagosítás ügye aránylag a leggyorsabban és legsikeresebben volt keresztülvihető.

Elnők constatálván, hogy a nézetek tel-jesen megegyeznek abban, hogy a függőben levő urbéri perek egyáltalán nem akadályai a birtok-rendezésnek, tárgyalásra kitűzi a következő har-madik kérdést:

„Sorozható-e ezen okok közé, hogy a ren-dezés, tagosítás, arányosítás, gyakorlatilag vége egy eljárás tárgyává tétetett?”

Elek és György. A kitűzöttek közül ezen kérdés lehető czélszerű megoldását tartja a jelen értekezlet legfontosabb feladatának. Nézete szerint a hiba ott rejlik, hogy a különböző természetű ügyek egy egységes eljárás tárgyává tétettek. A bajok orvoslására szükségesnek tartja, hogy a törvénynek idevonatkozó intézkedései módosítást szenvedvén ott, hol a helyi viszonyok és a ren-dezés gyorsítása követeli, az eljárások egymás-utánja rendeltessék meg a következő fokozatos me-nettel:

- a) az erdők elkülönítése,
- b) erdők, ősi legelők elkülönítése,
- c) a dőlönkénti parcella összesítés,
- d) tagosítás.

Az erdő elkülönítésnél akadály jelenleg az urbéresnek I/ holdtól 16 holdig meghatározott illetménye, miután a bíró nem tudja, hogy az osztályt mily elvek szerint vigye. A bíró tájéko-zására basisul ajánlja az 1847-iki marhaállomány összesítését.

Az erdők és erdőközi legelők, illetőleg, a hol ilyenek nem léteznek, a legelők elkülönítése jövőre hivatalból lenne eszközözendő.

Tisza László nézete szerint 1871. III. t.-cz. 46. §. rendkívül complicálja a kérdést és ezen §-t mindenesetre a módosítandók sorába kérné fölvetetni.

Dóvány Henrik. A vitatott §. szerkesz-tése alkalmával azon intentió volt irányadó, hogy lehetővé tétetvén a különböző peres kérdéseknek egy keresetbe leendő összevonása, ez által az eljá-rás egyszerűsítettessék és gyorsítottassék.

Bokross Elek. A fölített kérdésen a gya-korlat már túl esett, miután az arányosítási és birtokrendezési keresetek többnyire beadattak, ezeknek most már együttesen kell megoldástnyer-niök. Ha saját meggyőződését emelhetné törvény-nyí, az esetben a formalitásokat teljesen mellőz-né, sőt a tagosítás megindítását fermaszerű kere-setek beadásától sem tenné függővé, és épen azért cenzozik azon fölfogásban, mely szerint a bírónak

Előbb mintha villám esapott volna le előt-te, ugy állt mozdulatlanul, azutan panaszos fel-kiáltásokban tört ki; de e kétségbeesési roham rövid ideig tartott, egész lelke ereje megfeszülé-sével, csakhamar visszanyerte hideg vérét, ösz-szebb vonta vállain fekete nagy kendőjét s az ab-lakon át kikifáltott Jánosnak, ki éppen kezdte ki-fogni Cocotteot, hogy csak tegye vissza reá a kánokát, lement, felült a szekérbe s fenyegető hangon kiáltotta: Haget tanárhoz, kis-maiom-utoza!

János megértve, hogy itt komoly dologról van szó, nagyot suhintott ostorával Cocotte so-vány bordáira, mely előbb pár kirugással tüntet-te ki roskedvőt, annyira keménynek találta a nőgafást, hanem a végén ő is kezdvén felfogni a helyzet komolyságát, vágatva indult utnak. Nem nagyon messze kellett menniök. Ha Pivier asz-sony minden gondolatát nem foglalta volna el annyira a harag és meglepetés, ugy még a kis-malom-utoza s sarkához érkezve, szemébe tűnik Haget ur feje, a mint szerény lakása ablakán, az azt diszító függönyök közül kitekint, a sebes sze-kérszögéről sejtve alkalmasint, az annyira ret-tegett veszély közeledtét. Midőn rokona belépeli dolgozó szobájába, szilárd nyugalommal várt reá, könyvekkel megrakott asztala mögött, mint vala-mi erősségbe ülve. Néhány perczig borzasztó né-ma hallgatás volt köztük.

— Höl Klaudia? kérdezte Pivier asszony röviden.

— Keresztanyja elszöktette. S ezzel Haget tanár elbeszélte az egész ka-landot, melyben annyira kijátszották a nélkül, hogy semmit elhallgatna belőle. Pivier asszony egyszer sem szakította félbe Haget ur elbeszélé-sét. Midőn elvégezte felállt, s a nélkül, hogy szót is szólna, az ajtó felé indult. A tanár heves je-lenetre volt elkészülve részéről, bosszus felkiáltá-

Hirdetési díjak

Hatásor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknl külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eck-haus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapesten Haasenstein és Vogler hirdetés közz. irodája. Goldbergo A. V. hirdetések felvételi irod Budapesten Servitátor 5. sz.

Nyilvítteri cikkekek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

lehetővé tétetnék, hogy a birtokrendezés és tago-sításra vonatkozó egyes fontos elvkérdéseket külön elvi itéletekkel, az egész ügyet pedig egy, a vég-rehajtás alapjául szolgáló végítélettel oldhassa meg.

Hilibi Gaál János is ezen nézetben van. A hiba az, hogy oly szabályok, melyek Magyar-országban a birtokviszonyok rendezésénél irány-adóok voltak, minden módosítás nélkül kiterjesz-tett Erdélyre is, habár ott a viszonyok sokkal complikáltabb jogi kérdésekkel vannak kapcsolat-ban. Az arany meghatározólag jogi természetű kérdés, míg az illetményeknek kiutalása gazdasá-gi, ennőlfogva az utóbbi legelőszerűbben localis ambulatoria commissió feladatát képezhetné.

Lészay Lajos véleménye szerint a tör-vény ezen rendelkezése egészen helyes s az együt-tes tárgyalás a leginkább czélravezető.

Szabó József Lészay állításaiaval szemben megjegyzi, hogy a törvénynek azon intézkedése, a mely szerint az arányosítási és birtokrendezési perek zárhatár idő alatt folyamatba teendők, cau-pán szintlegesen hajtattok végre, minőlfogva a tör-vényszekek utasítandók lennének, hogy a megin-dított perek — a felmerült kérdések fokozatos megoldásával is — keresztülvitelét mielőbb esz-közöljék.

Bánffy br. elfogadja Lészay álláspontját s kijelenti, hogy nem tartozik azok közé, kik az eljárás gyökeres elkülönítését kívánatosnak tart-ják. Nézete az, hogy nem szükséges elti teljesen önálló bíróság, hanem elegendők gazdasági segéd közegek, mert nem az a czél, hogy gyorsan, ha-nem hogy észszerűen rendezzünk.

Schweinitz gróf csaknem lehetetlennek tartja oly különféle változó birtokviszonyok kö-zött általános szabályok felállítása. A tagosítás és birtokrendezés oly rokon természetű ügyek, hogy csakis egy hatóság által intézhető el, miután azonban vannak községek, hol a tagosítás ke-resztülvitele gazdasági szempontból hátrányos, en-nőlfogva ily községeknél eleve meghatározandó, hogy ott a tagosítás egyáltalán megengedhető-e?

Elnők constatálván, hogy ez érdekes esz-mecsere által a kérdés teljesen kimerítettnek te-kinthető, az e fölötti vitát berekeszti s folytató-lag a következő negyedik kérdést tűzi ki tár-gyalásra.

„Nem vehetők-e ki egyes (havasi, erdei) kü-löns művelésd az 1871. LV. t. cz. 21. §-ában nem érintett és ott említettetkhez hasonló) terü-letek az általános határtagosítás alól.

Nem tehetők-e ezek külön rendezés és ta-gosítás tárgyává?”

Tisza László szerint a kérdéses szakasz akként módosítandó, hogy az ott megnevezettek-hez a nagyobb havasok és havasi legelők is hoz-zászámíttassanak és a havasok közt fekvő nagyobb

sokat, szemrehányásokat várt, e néma hallgatás megijesztette, pár lépést tett felé s kérdezte:

— Hova megy kegyed?

— Panaszt fogok beadni azonnal, a köztár-sasági főügyészhez. Ez kiskoru egyén elszökte-tése. Az ily esetekre a törvényszek büntetést szo-kott szabni.

Beszéd közben Pivier asszony szemei azon uj pár keztyűre tévedtek, melyeket az előtti na-pon látott volt a tanár kezén s melyek hanyag-ul le voltak dobva az asztalra, most hirtelen el-vette onnét s bé csuszattatta egy fiokba: már ké-ső volt, a szigorú asszony meglátta, a tanár pár lépést hátrált, mintegy védelembe teendő magát, de Pivier asszony nem szólt, csak gyorsan elke-zdett nevetni. Miután néhány perczig néma gyö-györrel nézte rokona megsegényülését sarkon fordult s elhagyta a szobát.

Midőn Haget tanár hallotta a szekereit to-va robogni, letörölte homlokáról a verítéket, fogta a szegény keztyűket, melyek pedig mit sem tehettek az egész dologról, s kezei között össze-gyűrte s aztán apró darabokra tépte.

— Oh! a gyálázatos! oh! a hitvány por-téka! ismétlé dithvel, arra gondolva, hogy tán e perczben is a színésznő kigunyolja őt, hiszékeny-sége és együgyűségéért. Bizonyosan a főügyész is kiadta már rendeleteit, meglehet nemskóra a bírák előtt fog találkozni vele, minő büntetése, kis hibáért! És ő valjon minő szerepet fog majd játszodni ez ügyben? Nem fogják-e őt mindenfe-lé kigunyolni? S nem lesz-e az egész város ne-vetség tárgyává? Ellenségei, a segédtanár és a földrajztanító, nem fogják-e arra használni fel e botrányt, hogy igyekezzenek magoknak szerezni meg tanári székét? Ilynemű tépelődések között borzasztó éjot töltött, s ijesztő álmokképek zavar-ták nyugalmát.

(Folyt. köv.)

WASSERDICHTER
ZEITSTOPPE
REGENMANTEL
DECKTÜCHER
Wienerberg-Landgut-Fabrikniederlage
M. J. SINGER & SÖHNE WIEN.

Pályázati hirdetmény!
Csik-Madaras, Dánfalva, Karczfalva, Jenőfalva, Szent-Tamás és Szent-Domokos csoportosult községek részére — Jenőfalva község székhelyével, évi 600 frt. fizetés, természetbeni alkalmas szállás és a községekkel történő megegyezés szerinti látogatási díjjal — rendszeresített, kör-**orvosi állomás** betöltésére ezennel pályázat nyitattik.
Felhívjuk mindazon orvosdoktorok, kik ezen állomást elnyerő öhajják, hogy kellő felszerelt folyamodványait, a **1879. évi május-hó 26-dik napjáig**, alatti határidőhöz benyújtani el ne mulasszák; mert a később beérkezettek tekintetbe nem vétetnek.
A választás 1879. évi **május-hó 28-dik napján d. e. 9 órakor** Cs.-Jenőfalva községében fog a nevezett községek képviselői által megtartatni.
A járási szolgabirostól.
Cs.-Szépvizen, 1879. március 30-án.
FERENCZI ALBERT, szolgabíró.

TRISKA FERENCZ
zongora raktárában Kolozsvárt
hely hiánya miatt 30 darab új és használt ZONGORA, PIANINO és HARMONIUM tetemesen leszállított áron eladó.

SÁRGA KRISTÓF
fehérmű és vászon-raktára
KOLOZSVÁRT,
(bel-középutca, kisegítő alatt.)
Kül- és helyi nagy kereskedők és gyárosokkal egyenes összeköttetéssel fogva azon kellemes helyzetben vagyok n. érd. vevőimnek **kezesesség mellett**, legutányosabb áron valódi ártékekkel szolgálni.
Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:
Férfi fehér-íngék, chiffon, creton és madapolan szövetből, sima himzett és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól, 3 frt 50 krig.
Férfi színes-íngék, angol oxford, creton és madapolan szövetből 100 különböző mintára, jó színtartó 70 krtól, 2 frt 60-ig.
Színes és fehér gyapjú alsó-íngék és nadrágok 70 krtól 5 frtig.
Férfi alsó-nadrágok (gatyák) mindenféle szabású, legjobb len és pamut vászonból 70 krtól, 2 frt 50-ig.
Férfi legújabb gallérok és kékzölök 4 réttü legjobb chiffon szövetből párja 40 kr.
Férfi színes-szálú selyem, — len és pamut zsebkendők szegve 6 darab egy kötegben 60 krtól, 7 frtig.
Valódi len fehér-zsebkendők 6 darab egy kötegben 1 frt 50 krtól 7 frtig. (387-8) (56-*)
Női-íngék len és pamut vászonból, sima himzett vagy redős, 1 ftől, 5 frtig.
Női hálók relik, 1 ftől, 5 frtig, fűzőtök len és chiffon vászonból 40 krtól 80-ig.
Női alsó-szoknyák és nadrágok 90 krtól, 7 frtig.
Női piquet relik, nadrágok és szoknyák, 1 frt 50 krtól 5 frtig.
Függöny necek, gyapjú és pamut takarók, paplanok, madráczok mely utóbbiakból különösen nagy raktárt tartok.
Legújabb szerkeztű **esernyők**, 1 frt 40-től 15 frtig.
Fehér és színes **harisnyák**, gyapjú, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól, 1 frt 50-ig.
Legújabb **nyakkendők, posztó, szarvasbőr és glage kesztyűk, nadrágtartók, harisnya-kötők, órasínorok sat.** legutányosabb áron.
Fehér és színes-asztalnemű, mindenféle len és pamut vászon színtartó creton, oxford és madapolan, színes ingszövetek
1000 különböző mintára 16 krtól 52 krig., 100 különböző fajtájú chiffon, creton és madapolan **fehér ingszövetek** 80, 155 és 170 centiméter széles, 22 krtól 70 krig.
sima, himzett és redős len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 frtig.
Len és chiffon himzett stráfok és betétek, kötő, varró, himző-pamutok és ezernél, újon szűtték részére fűzőtök, télik és takarók sat.
Továbbá elvállalunk kizárólag, vagy magán szűkségre kívánt fehérművek pontos elkészítését; kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem van fordítva.
Megrendeléseket, nyak bőség, váll- és ujjhossza papir szeleten pontos mérték beküldése mellett saját felelősségre azonnal teljesítik, mely esetben árat és fajtáját meghatározni kérem.
Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő az érte fizetett összeget vissza szolgálok, vagy másokkal kívánatra kicserélem.
Legfőbb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt megtartani
alázatos szolgálója:
Sárga Kristóf.

Az Erdélyi kereskedelmi és hitelbank
részvény-társaság
részvényesei az
1879. május 27-kén d. e. 10 órakor
A BANK HELYSÉGÉBEN TARTANDÓ
kilenczedik rendes közgyűlésre
ezennel tisztelettel meghívtnak.
Ezen közgyűlés tárgyai:
1. Igazgatósági jelentés a bank 1878 dik évi működéséről.
2. A zárszámadásnak és mérlegnek a felügyelő bizottság jelentésével együtt előterjesztése.
3. A tiszta nyereség felölti intézkedés, valamint az Igazgatóság és felügyelő bizottságnak az 1878-dik évi számadások terhe alól felmentése.
4. Igazgatósági előterjesztés a 8-dik rendes közgyűlésre vonatkozó kir. törvényes átiratról.
5. 3 Igazgatósági és 2 felügyelő bizottsági tagnak 3 évre megválasztása.
6. Igazgatósági előterjesztés a 8-dik rendes közgyűlés VIII. c) pontja alatt hozott határozatára vonatkozólag.
7. Az Igazgatóság és részvényesek által esetleg a közgyűlés elé terjesztendő indítványok és javaslatok. *)
A közgyűlésen személyesen, vagy megbízottjaik által résztvenni szándékozó részvényesek kötelesek 3 nappal a közgyűlés előtt részvényeiket illetőleg ideiglenes elismervényeiket innen nyerendő térítvány mellett letenni. (170) (1-3)
A felügyelő bizottság által megvizsgált mérleg az erre vonatkozó jelentéssel együtt 8 nappal a közgyűlés előtt a banknál betekinthető.
Maros-Vásárhely, 1879. április 29-kén.
Az Igazgatóság.
*) A részvényesek ily beadványai 3 nappal a közgyűlés előtt a bank helyiségében közszemlélre kitétetnek.

Nyujtsunk kezét a szerencsének!
400,000 márka
főnyeremény esetlegével kifizetendő a legújabb nagy pénzorszájték, mely kormány által biztosítva van.
A jártékterv első borszája, mely pár hónap alatt 7-szer huzatik, **44,000** nyeresémet biztosít és pedig esetlegesen 400,000 márkát, részleg pedig

1 nyer. a m.	250,000	5 nyer. a m.	25,000	71 nyer. a m.	3000
1 nyer. a m.	150,000	2 nyer. a m.	20,000	217 nyer. a m.	2000
1 nyer. a m.	100,000	12 nyer. a m.	15,000	531 nyer. a m.	1000
1 nyer. a m.	60,000	1 nyer. a m.	12,000	673 nyer. a m.	500
1 nyer. a m.	50,000	24 nyer. a m.	10,000	950 nyer. a m.	300
2 nyer. a m.	40,000	5 nyer. a m.	8000	24750 nyer. a m.	133
2 nyer. a m.	30,000	54 nyer. a m.	5000	stb.	stb.

A nyereseményhúzások természetileg hivatalosan vannak megállapítva.
A legközelebbi első nyereseményhúzására ezen nagy az állam által biztosított pénzkiosztásnak:
1 egész ered. sorsj. ára csak 6 már. v. 3 frt 50 kr. o. é.
1 fél ered. sorsj. ára csak 3 már. v. 1 frt 75 kr. o. é.
1 negyed ered. sorsj. ára csak 1 1/2 már. v. — frt 90 kr. o. é.
Valamennyi megbízás az összeg előleges beküldése, postautalvány vagy utánvét mellett azonnal és a legnagyobb gondtal eszközöltetik, mindenki magát az állam címerével ellátott eredeti sorsjegyet kapván tőlünk kezdő.
A megrendelésekhez a megkívánt hivatalos tervezetek díj nélkül mellékeltek, minden huzás után pedig felsőül küldjük résztvevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket.
A nyeresemények kifizetése mindenkor pontosan az állam jóllátása mellett történik s akár közvetlen megküldése, vagy kívánatra érkezteteljeinknek Ausztria-Magyarország minden nagyobb pénzszámlájánál összeköttetésünk által kézbesíthetők.
Vállalkozunk mindenkor: kedvezett a szerencse és sok más tekintélyes nyereséggel között gyakran az első főnyereseményeknek örvendővén az, melyek az érdekelteknek közvetlenül fizetettek ki.
Az ily, a legszűkebb alapon nyugvó vállalatnál, előrelátólag mindenütt bizottsággal a legelőkeltebb részvevőkre számíthatván, kérelmek, már a közeli huzás miatt is minden megbízást minél előbb, de mindenesetre f. é. május 15-ke előtt közvetlenül előlított bankházzal intézni. (157) (5-6)
KAUFMANN & SIMON,
bank- és váltó-üzlet Hamburgban,
bevásárlása és eladása mindenféle államkötvények, vasúti részvények és kölcsönrejegyzékek.
U. i. Köszönetünket fejezve ki ezennel irántunk eddig tanúsított bizalomért, felkérjük az új kisorsoláshoz részvevőkre s főtörvényesül ezennel is oda irányland, mindenkor pontos és reális szolgálat által tisztelt érdekelteink teljes megelégedését kiérdemeln.
Főntebbiek.

Buziási-Fürdő
legkényelmesebb
vasas fürdő.
Fűző évad
Május 15.
Septemb.
végéig.
Távirat
posta
állomás.
Gyógyjavallat: Használtatik: vérszegénység, sápkór, sárgaság, fővény, kőképlet, köszvény eseteiben, a nemi és húgykészítő betegségeiben, lélekzési és emésztési bajokban, a mirigyes ivarszerek és hajszáledények bántalmaiban, ideg betegségeiben — idült bőrkétegek ellen.
Fürdők: Meleg kád, hideg tükör és zuhany-fürdők — uszoda.
Közeledés: Legközelebbi vaspálya állomások Temesvár és Lugos — Naponta közlekedés Temesvár Buziás közti kényelemmel felszerelt gyorskocsikkal személyenként 2 frtért.
Lakás: Két nagy urad. szálloda, s magánházi tulajdonosoknál.
Szórakozás: Jeles szegedi zenekar, nagykereskedési diszkert, gyógyterem, zongora, olvasó- és játékszobák — társas játékok — hangversenyek — reünio.
Mint működő orvosok: az urad. fürdő orvos dr. Csajághy István, dr. Wittner Adolf és dr. Paumann Nándor.
Gyógyvizszállítás: Dimitrievics Kristóf gyógyszerész.
Regále bérlet: Aszlányi József.
Szállodákat és fürdőket házilag kezeli a
m. kir. közalap. fürdőigazgatóság.
(166) (4-6)

Anatherin-szájvíz.
Huszonhét éven át jónak bizonyult!
Dr. POPP J. G-től cs. kir. udvari fogorvos
Bécs, Stadt, Bognersasse 2.
Minden más fogvizetnek előlbe teendő mint óvszer a fog és szájbetegségek ellen, a fogak korhadása és ingóvá válása ellen, kellemes íz és szaggal, a foghúst erősíti s mint hasonlíthatatlan fogtisztító szer szolgál.
Hogy ezen közkezdeltettségű s nélkülözhetlenül vált készítmény minden körök által megismerhető legyen, különböző nagyságú palackokban van és pedig 1 nagy palack 1 frt 40 krtól, 1 közepesű palack 1 frtál és egy kis palack 50 krtól.
ANATHERIN-FOGPÁSTA. a fogak tisztítása és épontartására, a kellemetlen bűz és a fogok elhárítására. Ára egy üveg szaloncsónak 1 frt 22 kr.
Dr. POPP ILLATOS FOGPÁSTÁJA, a legkínzóbb sz r a szájüreget és fogak ápolása és fentartására. Ára darabonként 35 kr.
NÖVÉNYI-FOGPOR. tisztítja a fogakat, eltávolítja a fogkövet s a fogmáz nyér fehérségében. Ára dobozonként 63 kr.
Dr. POPP FOG-OLAJ, a lyukasfogak ünkítésére.
ILLATOS NÖVÉNYI SZAPPANOK, az arczbőr szépítése és javítására, s minden bőr tisztáltsága ellen jónak bizonyult, lepecsételt eredeti csomagokban 30 krtól.
SZIVES TUDOMÁSUL!
A hamisítástól oltalmazás végett figyelmeztetjük a t. cs. község, miszerint az **Anatherin-szájvíz minden palackjának** a nyaka védjeggyel van ellátva, (Hygea és az anatherin készítmények csége), valamint azonosítók még minden palack egy külső címkével van ellátva, mely világos viszonytathat a birodalmi sutt és a csövet tartalmazza. (54) (4-11)
Kapható: Kolozsvárt: Wolff J., dr. Hintz Gy., Bró J., Valentin és Székely M. gyógyszerészeknél és Csapó S. kereskedésben. B.-Hunyad: Holzer, gyógyszer. Buzzeron: Fleischer, Targovits Ed., Scholtess gyógyszer. Bethlen: Berardi, gyógyszer. Brassó: Schuster gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Décsen: Róth Pál gyógyszer. Déván: Lengyel Gy. Szt. Miklós: Bogdán gyógyszer. Gy. Fehervári: Mihályes, gyógyszer. Fűlő: gyógyszer. Lekenőz: Scheint Fr. gyógyszer. Magyar-Láposon: Breuer P. gyógyszer. M.-Vásárhely: Jenei A. gyógyszer. Fogarasi D. és Bucher M. Moigyesen: Polner, Brechner C. gyógyszer. Nagy-Enyeden: Oberth J. gyógyszer. S.-Szababán: Müller Gy. Szt. Miklós: J. Th. Mayer Fr., Reichenberger Fr. Sz. Újvárt: Pinczár és fia gyógyszer. Szász-Régen: L. Schaefer F. gyógyszer. Szászváros: Fuhrmann, gyógyszer. Beckert C. gyógyszer. Segesvárt: Fr. Teutsch J. B., Misselbacher, S.-Szt. Györgyön: Csank testvérek, Ötvös és Beteg. Tekében: Wagner, gyógyszer. Tordán: Wolf, gyógyszer. Trajanovits gyógyszer. Zilahon: Weiss gyógyszer.

Irodalmi ujdonságok.
STEIN JÁNOS
könyv- és zeneműkereskedésében
Kolozsvárt
következő legújabb művek kaphatók:
A MAGYAR CLERUS adomákban. Irta Csukási József 2 frt — kr.
TELJES FRANCZIA és MAGYAR SZÓTÁR. Irta Mártonffy Frigyes 4 frt — kr.
NŐ-KARÉNEK GYŰJTEMÉNYE. Két, három és négyzólamú karénekek nők, vagy gyermekek számára. Szerkesztették Bartalus István és Gyertyánffy István 1 frt 30 kr.
IPAROS GAZDASSZONYOK KÖNYVE. Iparos gazda családok számára. Irta Kubinyi Lajos — frt 70 kr.
TEPLOMI SZÓSZÉK. Közönséges, ünnepi és alkalmi egyházi beszédek. Irta Madarász Imre, ref. lelképásztor 1 frt 30 kr.
A SZIBÉRIAI SZÁMÜZÖTTÉK. Irta Mine Cottin. Francziából fordította György Aladár 80 kr.
HORVÁTH MIHÁLY EMLÉKEZETE. (Olvastatott a történelmi társulat 1879. március 6-ki ülésén). Fraknoi Vilmostól — frt 80 kr.
ÉPÍTÉS TANÁCSADÓ. Mérnökök, építésszek és építőmesterek, földbirtokosok, gazdatisztek s általában az építkező közönség használatára. A legjelesebb kútfók felhasználásával. Irta Gonda Béla, mérnök 4 frt — kr.
AZ ELÁTKOZOTT FIU. Regény két kötetben 1 frt 30 kr.
A PESTI NÉMA KOLDUS. Regény 2 kötetben 1 frt 80 kr.
Olasó könyvtár:
TAINE H. Az eszmény a művészetben. Francziából fordította Harrach József 30 kr.
LESSING G. E. Böles Nathán. Drámai költemény 5 felvonásban. Németből fordította Zichy Antal 50 kr.
BEULÉ. Augustus családja és kora. Francziából átdolgozta Molnár Antal 30 kr.
LINDAU PÁL. Mohácsi. Fordította Bánfi Zsigmond 30 kr.
FEUILLET O. Egy nő naplója. Regény. Francziából fordította Fáy Béla 40 kr.
MACULAY. Barère Bertrand. Angolból fordította Angyal Dávid 30 kr.
MOLIÉRE. A bot csinálta doctor. Vigjáték 3 felvonásban. Fordította Kazinczy Ferencz 20 kr.
LOUIS-LENDE L. Cameron. Episód a mexicói háborúból. Francziából fordította Haraszi Gyula 20 kr.

Csak ugyanott kapható:
Szőlőépítés, mivélés és pinczekezelés
XXI. könyvomatú ábrával.
Irta és ábrákat rajzolta
Br. SZENTKERESZTY GYÖRGY.
Ára 1 frt 50 kr.
TARTALMA:
Elsőszó. I. Rész. Szőlőépítés. Pár szó a régi szőlőkről. Szőlőépítés. A hely megválasztása. Vízvezető utak. Rigolozás. Az ültetendő szőlőfaj megválasztása. Szőlőiskola. Czövekés. Az ültetés. Az új szőlő kezelése tökéletes beállítás. A pótlások. II. Rész. Szőlőmivélés. Bevezetés. Trágyázás. Karózás. Kötözés. 1-ső kapálás. Magja választás és csipelés. 1-ső darazsolás. Hónaljzás. 2-ik darazsolás. Szűret. Metszés. A fűtés. III. Rész. Pinczekezelés. Bevezetés. A pincze. Forraló kamra. Hordók. Sajt. A szűret. A must javítása és szaporítása. A Galizálás. A cukorkortalom meghatározása. A savanyttartalom meghatározása. A cukorkortalom elkészítése. A Chaptalizálás. A forrás. Petioizálás. A bor alkatrészei. A fiatal bor kezelése. A seprő (üledék). A bor lehúzása. Derítés (tisztítás). A bor szesztartalmának emelése. A borok elegyítése. A bornak palackozása. A bor hiányai és betegségeiről. Végszó.
Jelen a tapasztalatból merített 12 ívre terjedő népszerű és könnyen érthető modorban írt mű hivatva van, különösen Erdély közép- és kis birtokosainak útmutatásul szolgálni a szőlőépítés, mivélés és pinczekezelés körül, s mint olyan, mely a szőlőszet e három ágat egybefoglalva a szőlőszet mellékelt XXI. sikerült könyvomatú ábrák tartalmaz, börtmölőinknek kitűnő szolgálatot tehet — miért is felelté ajánljuk az illetők figyelmébe.
Vidéki megrendelőknek legelőszertibb posta utalványon 1 frt 55 krt beküldeni, mely esetben a mű bérmentve küldetik meg.